

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRAVNAVANJE

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradlišče št. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem
 naročnina za ozemlje SHS: letno D 90.—, za pol leta D 45.—, za četrt leta D 22.50, mesečno D 7.50, a

Ljubljana
 Ljubljana
 Ljubljana

1953. — Št. telefona 532

— — — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 28. decembra 1922.

STEV. 151.

List stane od 1. novembra 1922:

1. za kraljevino SHS:

celoletno	Din. 120.—
polletno	Din. 60.—
četrtletno	Din. 30.—
mesečno	Din. 10.—
posamezna številka	Din. 1.—

2. za inozemstvo:

celoletno	Din. 150.—

Reparacijsko vprašanje.

Z obnovo Evrope stoji v najtesnejši zvezi odškodninsko vprašanje. S tem vprašanjem se bavijo politiki in diplomati celega sveta že od mirovne konference sem, toda po nekaterih zborih in konferencah se vendar še ne more niti govoriti o tem, da bi se našla približno prava pot, ki bi vodila k povoljni rešitvi tega vprašanja, od katerega odvisi gospodarska obnova cele Evrope. Dasi je to vprašanje na zunaj samo gospodarsko, je vendar take važnosti in upliva tako močno tudi na politični položaj v Evropi, da se pri tem vprašanju gospodarski in politični principi stopijo v eno samo vprašanje, kajti kakor je danes neurejeno gospodarstvo skoro vseh evropskih držav posledica političnih dogodkov, tako ustvarja tudi sedanjí gospodarski položaj in razni načini v njega reševanju nove politične struje novo politično grupacijo narodov in držav.

O tem vprašanju se je ponovno razpravljalo na zboru štirih v Londonu. Seveda je bil tudi ta poizkus rešitve tega tako zamotanega vprašanja brezuspešen, kajti zbor se je končal brez vsakega zaključka in se bo nadaljeval na novi konferenci, ki se bo sklicala, kakor pišejo, že meseca januarja 1923. Navajeni smo sicer, da ena takih konferenc diplomatov kliče drugo, da se vršijo diplomatske konference, rekli bi lahko samo radi tega, da se na njih razpravlja in sklepa kedaj in kje se bo sklicala druga konferenca. Toda to vprašanje, ki drži v negotovosti in napetosti celo Evropo že toliko časa, bi se pač moralo prijeti tako, da bi se čim prej končno in javno rešilo. Zbor štirih, kakor imenujemo tukaj najvišji svet, so sestavljali ministrski predsedniki Anglije, Francije, Italije in Belgije, ki so se sestali to pot v Londonu. Anglijo je zastopal ministrski predsednik Bonar Law, ki je na stolcu ministrskega predsednika sledil odsolpivšemu Lloyd Georgeu. Znano je, da je Lloyd George zastopal v odškodninskem vprašanju zmerno strujo, ter je s tem izzval večkrat tudi incidente med angleško in francosko vlado. Mnogo zanimanja je vzbudilo tudi dejstvo, da se je te konference udeležil tudi novi italijanski ministrski predsednik Mussolini. Znano je tudi, kako stališče je zastopala do sedaj v reparacijskem vprašanju Italija. Zbog nezdravih razmer v notranjosti si Italija ni upala zavzeti energičnega stališča, s katerim bi mogla eventuelno izzvati resne konflikte s Francijo odnoso z Anglijo, zato je šla politika Italije glede odškodninskega vprašanja vedno neko srednjo pot. S spremembo režima v Italiji, se je

izpremenilo tudi nje stališče glede odškodninskega vprašanja. Mussolini, ki je že prve dni svoje vlade izjavil, da bo vedno nastopal z odprtim vizirjem, se je tudi glede tega vprašanja izrazil jasneje nego njegovi predniki, in kaj čudo, da smo videli Mussolinija nastopati oestro proti Nemčiji. Z odločnim nastopom Mussolinija, je politika zapadnih držav, ki so glede odškodninskega vprašanja zavzemale zmernejšo smer nego Francija, brezdvomno doživela precejšen neuspeh.

Mussolini, bo tudi v bodočnosti stal brezdvomno na strani Francije, to je Mussolini stoji na stališču, da se ima versailleska pogodba s strani Nemčije striktno izvesti, da se ima za primer neizvedbe poseči k reparacijam, ki bi obstojali v okupaciji porenske pokrajine. Vesti, da zastopa Mussolini v odškodninskem vprašanju francosko tezo, so se sicer večkrat dementirale, končno pa ni niti Mussolini sam delal iz tega prav nobenih skrivnosti več in je to tudi večkrat indirektno sam priznal. S tem se je rešitev odškodninskega vprašanja sicer za nekaj korakov približala svoji rešitvi, vsekakor bi pa bila uresničitev reakcionarnih francoskih načrtov usodepolna za celo Evropo. Tudi Bonar Law je zapustil zmerno, napram Nemčiji popuščajočo stališče, ki jo je zastopal njegov prednik Lloyd George, ter se je približal naziranju Francije, neglede na to, da je Lloyd George v nekaj člankih, ki jih je izdal uprav pred londonsko konferenco obširno dokazoval o nevarnosti Poincaréjeve politike, katere cilj je končno vendar samo priklopitev porenskih pokrajin, ki predstavljajo kolosalno zalogo naravnega bogastva, k Franciji. Cilji Poincaréja so evidentni, v ostalem jih fanatični Francozi tudi nikakor ne skrivajo; ti cilji se morajo uresničiti in naj bo tu v nevarnosti tudi cela Evropa.

Da bi priklopitev porenskih pokrajin k Franciji pomenila odložitev ali celo onemogočitev konsolidacije tako gospodarskih, kakor tudi političnih razmer v Evropi, je izven vsakega spora. Odcepitev teh tako bogatih in za nemško industrijo tako neobhodno potrebnih pokrajin, bi obsodila Nemčijo k večnemu vegetiranju in bi onemogočila nje gospodarsko ozdravljenje. S tem bi pa bile obsojene na večno bolehanje tudi države, ki imajo na razpolago surovine za izvoz; brez popolnega ozdravljenja Nemčije ni tudi ne ozdravljenih držav. Ako pomislimo, da se nahaja med državami, ki izvažajo surovine v Nemčijo v prvi vrsti ravno Anglija sama, si lahko predstavljamo, da si bo Anglija stvar prej pač dobro premislila, predno se bo definitivno odločila za francosko stališče. Razkositje Nemčije bi pa bilo tudi v političnem pogledu najvažnejšega pomena, kajti s tem bi pridobila Francija toliko moči, da bi se ravnotežje na kontingentu popolnoma razrušilo, ter da bi prevzela Francija vodilno vlogo politike na kontingentu. Ali se tudi v tem oziru kosajo cilji Francije s stališčem Anglije, ki je zastopala vedno mnenje, da se ima na evropskem kontingentu vzdržati ravnotežje, je vprašanje, ki ni težko odgovoriti.

Iz tega je razvidno, kako težka je rešitev odškodninskega vprašanja, ter da imamo še dolgo do odločilne faze. Pri uvidevnosti francoskih diplomatov, pri malo bolj treznem razmišljanju francoskih aneksionistov, bi se moglo pa tudi doseči kak sporazum, ki bi imel najblagodejnejše posledice za razmere v celi Evropi.

Položaj v Italiji.

Razmere v Italiji se slabšajo iz dneva v dan. Čisto politično fašistovsko gibanje vpliva občutno na gospodarske razmere v državi. To ne samo da poslabša že itak težak gospodarski položaj Italije, ampak vedno rastoče gospodarske potrebe vznemirjajo tudi prebivalstvo ter vzbujajo v njem nagnenje k revolucionarnim razmeram. Italija mora svojo ločitev od prejšnjih zaveznikov drago plačati; notranjega političnega miru ni več, gospodarski ugled v inozemstvu je padel, v notranjosti nahajamo težko krizo. Industrijska kriza, ki je nastala kmalu po koncu vojne, ilači še vedno neizprosno vse življenje v državi. Težka industrija, na čelu katere so stala pred vojno podjetja Ansaldo in Fiat, bije danes težak boj za obstanek. Pri Stoa-koncernu se je ves kapital v iznosu 300 milijonov lir izgubil, pri tem so izgubile banke-upnice iznos približno 100 milijonov lir. Razmere v industriji ladjedelstva niso nič bolje, nego razmere v strojni industriji. Zahteva se državna pomoč, sicer je ladjedelstvo Ligurije in Benečije popolnoma izgubljeno. Napravile so se v tem oziru prošnje in vloge na parlament, toda ta ni mogel napraviti do sedaj ničesar, kajti pri taki državni finančni mizeriji in pri neprestanih klicih po pomoči s strani industrije, ni vendar računati s trajno podporo. Tekstilni industriji primanjkuje še vedno, ne glede na skrajšani delovni čas, zadostno tržišče za svoje izdelke, ker se tako domače kakor tudi inozemsko vprašanje konstantno manjša. Režijski stroški so previsoki, da bi se moglo najti novih trgov, tudi ni kakovost izdelkov taka, da bi moglo drago italijansko blago vzdržati celo na štirih tržiščih tujo konkurenco. Tako je Italija popolnoma izgubila dobro rumunsko tržišče. Kupovna moč domačega trga je pa, zbog velike brezposelnosti, znatno padla. V mesecu februarju je bilo v Italiji 606 tisoč 819 brezposelnih in ne glede na to, da je poljedelstvo zaposlilo tekom poletja velik del brezposelnih, se je vendar še tekom meseca aprila nabrojilo 498.606 in tekom meseca julija nad 300.000 brezposelnih. K temu je treba še prišteti one, ki so le nekaj dni v tednu brezposla. — Splošna industrijska kriza se še s tem poveča, da je postala danes denarna potreba že zelo občutna.

Ta denarna potreba postaja vsled političnih razmer še občutnejša. — Italija je bila vedno navezana na denarno pomoč iz inozemstva, med vojno je imela vedno francoski in angleški kapital na razpolago, da je mogla financirati svojo vojno industrijo; sedaj pa je začela denarna pomoč iz inozemstva zaostajati in to tem več, čim glasnejši postajajo fašisti. Pa tudi domači kapitali nočejo

riskirati in se drže rezervirano, tako, da je industriji skrajno težko dobiti potrebne kapitale. Tekom meseca marca se je moglo investirati še 103 milijone lir, tekom meseca aprila je že nov kapitalni dotok padel na 35.8 milijonov lir. Zbog težkoč v dobavah kapitalov in kreditov rastejo seveda tudi vedno več konkurzi. Medtem, ko se je v že dovolj težkih razmerah v letu 1919 štelo samo 558 konkurzov, so znašali konkurzi v prvi polovici tekočega leta že znatni iznos 1643, s čemer se je v prvih šestih mesecih tega leta že skoro doseglo vsoto vseh konkurzov iz leta 1921. Iz teh števil se da najlepše posneti gospodarske težave ter tudi dejstvo s kako rapidnostjo raste kriza.

Poljedelstvo, ki je igralo pred vojno v italijanskem gospodarstvu tako važno vlogo, je izza pretiranj starih trgovinskih odnošajev z Nemčijo in Avstrijo, v zelo težkem položaju, osobito kar se tiče producentov eksportnega blaga. Ker nima poljedelstvo nobenih, ali vsaj zelo majhne dobičke, niso poljedelci v stanu, da plačajo visokih mezd. Italijanske delavce so visoke vojne mezde zelo razvadile in radi tega so z današnjimi razmerami zelo nezadovoljni. Posledica tega nezadovoljstva so stalne stavke, mezdna gibanja itd. V spomladi smo imeli prvo večjo stavko poljskih delavcev v Torazzu in za vreme žetve so se pojavile vsepovsod obširne stavke na deželi. Kar se tiče letošnjega leta, je zelo občutno uplivala tudi slaba letina. Slabe številke žetve niso, kakor se splošno trdi, samo posledica slabega, neugodnega vremena, ampak bistveno je na slabo žetev uplivalo veliko število stavk, ki so se vršile v Italiji tekom sejanja, ter tekom najvažnejših del na polju. — Ker je primanjkovalo veliko število delavcev, se ni moglo niti predelati vsega zemljišča. Po dosedanjih statistikah se je našlo v celi Italiji 44.2 milijonov kvintalov pšenice, napram okroglo 52 milijonov kvintalov v prošlem letu. Ker je že itak Italija navezana glede potrebe na kruhu na svetovno tržišče, je moral seveda ta primanjkljaj zelo neugodno uplivati na ceno kruha. Računa se, da bo potrebno 11 milijonov lir izdatkov za kritje potreb na kruhu, kar pomenja veliko obremenitev financ, ki so že itak dovolj desolatne. Koncem meseca avgusta je znašalo kroženje bankovcev 17.709.7 milijonov lir, kritje, ki je bilo za to vojno na razpolago, je znašalo samo 1223.2 milijone lir. Ker zahtevajo slabe gospodarske razmere države še nadaljno povečanje tiskanja bankovcev, se bo splošen položaj Italije še poslabšal, h čemur bodo v prvi vrsti pripomogli fašistovski brutalni recepti.

Naše prometne razmere.

(Konec.)

Komercijelne in tarifne zadeve.

K koncu moram pripomniti še nekaj besed o komercijelnih in tarifnih zadevah. Že koncem leta 1920 je bila izdelana enotna blagovna klasifikacija za vse železniške proge

v državi, ki je bila na to v januarju in februarju 1921 na tarifni konferenci v Osijeku odobrena. Toda do danes ni bila vposlana v izjavo nobeni zbornici in tudi ne predložena tarifnemu odboru. Sele sedaj je prejela zbornica obvestilo, da naj se zbira gradivo za ureditev tarifnega vprašanja, ker bo tarifni odbor baje enkrat po novem letu sklican k zasjedanju.

Dalje se ni do danes izdalo iz nerazumljivih razlogov enotnega obratnega pravilnika in enotnih obratnih predpisov, nimamo niti uradnega seznama postaj, niti enotnega kilometrskega kazala. Ker se poslužujejo postaje starih pravilnikov in treh starih klasifikacij ter sedem kilometrskih kazal, računa se vozarina mnogokrat napačno na škodo interesentov, kar vodi k vednim reklamacijam in sporom.

Tudi pri vprašanju jadranskih zveznih tarif in sicer za promet iz Avstrije in Čehoslovaške v Trst in obratno preko našega ozemlja, se je varovalo samo fiskalne interese, ne pa gospodarskih interesov naše industrije in trgovine. Ministrstvo obračaja si je pač izgovorilo polne postavke lokalne tarife za jugoslovanski pretek in nosijo sedaj znižanje italijanske železnice, ki so šle v tem oziru povprečno za 50% pod italijanske lokalne tarife, odnosno avstrijske železnice. Naša industrija pa v eksportu in importu preko Trsta ne živi nobenih olajšav, mora plačevati lokalne tarife do in od mejne postaje in je vsled tega v znatno neugodnejšem položaju. V zadnjem času se je pokrenilo tudi vprašanje sestave jadranske tarife za promet iz Slovenije z Bakrom, odnosno pozneje s Sušakom in Barošem, na katerem so naše izvozne industrije zelo interesirane.

Povišanje tarif.

Predstavke, ki so jih predložile ministrstvu gospodarske korporacije ob priliki linearne povišanja prevoznih tarif, niso bile upoštevane in tako je danes nastal položaj, da je manj vredno blago tarifarno prizadeto s procentualno večjo tarifo, kot je blago, ki ima visoko ceno. Napram mirodobnim stavkom znaša sedaj povišanje vozarine pri brzovoznem blagu pri tarifnem razredu I in pri izjemni tarifi A — 3 (A : 3) 4200 odstotkov, dalje pri blagovnem razredu II ter vozovnih nakladah razredov A, B, C in specialni tarifi I 2800 odstotkov, pri specialni 3 in izjemnih tarifah 1 in 2 pa 2100 odstotkov. Pri reviziji blagovne klasifikacije bi se moralo zopet vzpostaviti razmerje, ki je vladalo pred vojno, pri tem pa bi bilo tudi vpoštevati neenako povišanje cen raznim vrstam blaga.

Za ilustracijo, v kako neugodnem tarifnem položaju se nahajajo industrije v Sloveniji, kjer imamo mešan sistem državnih in privatnih železnic ter lokalni, ki imajo vsaka svoje lastne tarife in kjer se pri prehodu pošiljatelj z ene proge na drugo začnejo tarife računati z nova od začetka, navajam le par vzgledov. Vozarina za taninski les na primer iz Novoga mesta do Braslovca, kjer znaša razdalja 173 km, znaša za 10 ton 670 dinarjev. Za isto svoto bi se vozila taka pošiljka na progah ene in iste železnice 530 km daleč. Vozarina taninskega lesa iz Tržiča v Velenje, na razdaljo 175 km, znaša za 10 ton 760 dinarjev. Pri nedeljeni progbi se pošiljatev prepeljala za ta denar 620 kilometrov. V tem oziru imajo industrije v Bosni mnogo ugodnejši položaj. Poleg tega ima n. pr. madžarska industrija za dovoz konkurenčnega blaga v Vojvodino radi bližje lege, enotne proge in nizke valute zelo ugoden položaj napram nam, ki bo postal zelo nevaren, ko stopimo z Madžarsko v pogodbeno stanje.

Posebno neugodna je prometna lega Savinjske železnice, Maribora in obdravske železnice za promet v območju direkcij v Beogradu in Subotici. Zato bi se moralo delovati pri železniških oblastih na to, da se uvedejo za industrije, ki ležijo ob teh

progah smerne tarife. Poleg tega je potrebno, da dobimo čimprej zvezno tarifo med južno železnico na eni strani in med državno ter lokalnimi železnicami na drugi strani. Po vseh opisanih neprilikah je umevno, da s strahom gledamo na rešitev vprašanja južne železnice in na prometne razmere, ki bodo zavladale, ko prevzame omrežje južne državna železnica v najem.

Izjava trgovske in obrtniške zbornice glede načrta zakona o neposrednih davkih

(Konec.)

Davek na donos dela moramo v celoti odklanjati. V kolikor objema imetnike svobodnih poklicev, koji so samostojni podjetniki brez kapitalnih investicij v svojem obratu, smo mnenja, da spadajo kakor advokati, zdravniki, inženirji itd. v krog cenitov, za katere veljajo določila načrta zakona o davku na podjetja in obrate. V kolikor pa obširja osebe, kakor dninarje in slične socialne notorno slabe poklice, smo mnenja, da moderna zakonodaja z nekoliko socialnim občutovanjem a priori zanje ne more ustvarjati posebne dohodnine od donosa njih osebnega dela, marveč da datis dandis zanje povsem zadošča obdavčitev potom splošne dohodnine. Glede uradnikov kakor tudi zasebnih nameščencev vseh vrst smo prav tako mnenja, da zanje ne gre uvajati posebnega davka od donosa njih dela. Znan je prekarni položaj tega stanu, važnega za državno upravo, in za gospodarstvo ter zato treba ob reševanju vprašanja o izenačenju davkov več obzirnosti do delojemalcev vseh vrst, kakor ga kaže načrt v tem poglavju, prav tako kakor tudi sicer v vseh onih primerih, kadar gre za odbitnost naklonil vseh vrst (podpor, nagrad, premij) uslužbencem vseh vrst nasproti. Naše stališče bazira na načelnih razlogih, je pa tudi dejstvo, da vsa bremena, ki se nalagajo potom davkov, efektivno in kraj kraja zadevajo gospodarje in delojemalce. V tem poglavju je v zvezi z naštetimi svobodnimi poklici, uradnike in nameščence hkratu rešeno vprašanje obdavčenja tantien. Ta davek sprejemamo kot upravičen, predlagamo pa zanj posebno določila pod nazivom »Davek na tantien«. Ker so te često le posebna oblika za plačilo opravljenega truda honorar, bi po vzoru drugih zakonodaj predlagali davkoprosti minimum 2500 Din.

6. Davek od podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov, je za gospodarsko povzdigo in industrijalni razmah v državi najodličnejše važnosti, treba torej prav posebne pozornosti ob normiranju določil za te davčne subjekte. Pozivajoč se i na svoja izvajanja glede davka na imovino, se izrekamo odločno proti nameri načrta, da se za ta podjetja poleg davka na dobiček, ugotovljen po posebnih predpisih, predvideva sočasno tudi še davek na imovino. V današnjih gospodarskih prilikah, ob trajnem kolebanju vseh vrednosti in premoženjskih delov odklanjamo z vsem povdankom uvedbo davka na imovino, koji glasom načrta zakona za tovrstna podjetja niti ni v zakonu izerpno normiran, temveč pridržan posebnemu pravilniku. Opozorjati moramo, da je tudi davčno merilo, predvideno v načrtu za imovinski davek, do višine 12% odločno previsoko ter da ne bi smelo segati spričo nature tega zakona preko 6%. Ugovarjati moramo temu načrtu predvidenemu kombiniranemu davku, v kolikor seže na imovino tudi zategadelj, ker se naslanja hkratu tudi na rentabilnost podjetij. Presoja rentabilnosti se more danes tako pri novih kakor pri starih podjetjih opirati na preveč nestalne momente na eni strani vsled izpreminjanja vrednosti in na drugi strani vsled različnosti knjižnih vrednosti novih in starih podjetij. — Pozdravljamo predvideno maksimiranje doklad s 100% ter se izrekamo za

obdavčitev cen podjetij samo po čistem bilančnem donosu, kakor velja to sedaj za posebno pridobnino v Sloveniji. Pri tem pa odločno zahtevamo, da se odbitne postavke člena 116 in 117 načrta popolni v zmislu predloga v tiskanih spomenici »Saveza novčanih zavoda« v Zagrebu, katere petite in predloge glede tega davka si osvajamo ter naših predlogov na onem mestu naše izjave, ki govori specialno o tem davku.

7. Dohodnina. Ta davek, ki po svoji osnovi odgovarja naši obstoječi dohodnini v Sloveniji, ne daje povoda za načelne pomisleke. Treba pa določila načrta popolniti v toliko, da se davčni minimum ne ustanavlja v zakonu, ampak določa od leta do leta. Zahtevati se mora, da ostane ta davek tudi v bodoče kakor naša dohodnina brez doklad in da služi ta davek le državnim potrebam, ker je to davek, katerega treba vsled njegove narave in splošnega značaja posebno negovati kot najboljši vir bodočih državnih dohodkov, ob enem most do modernih zahtev popolnoma odgovarjajočega progresivnega dohodninskega davka. Glede tega davka treba točno precizirati pojm skupnega gospodarstva in določiti, da spadajo pod skupno gospodarstvo hišnega goszodarja žena, ascendentje in descendentje ter eventualni adoptiranci, živeči z njim skupno v enem gospodarstvu. Glede detajlnih predlogov se sklicujemo na posebni del svoje izjave.

8. Davek na imovino moramo odklanjati z vsem povdankom. Izrekamo se proti uvedbi tega davka predvsem iz načelnega razloga, ker v današnjih gospodarskih prilikah o ustaljenih vrednostih nobene vrste premoženja ne more biti govora in je zlasti količjak pravična in utemeljena ocena mobilnega premoženja vsaj kratke trajnosti absolutno nemogoča — spominjamo le na stalno valovanje našega novca, za katerega ni prave nade na umirjenje v bližnji bodočnosti. Izrekamo se pa proti uvedbi tega za naše kraje novega davka zlasti v zvezi z davkom na podjetja, zavezana javni računodaji. Racionalna izvedba zamišljenega imovinskega davka je v današnjih prilikah neizvedljiva in zato za nas nesprejemljiva. V načrtu predvideni davek v svoji sedanjosti strukturi je pa odkloniti tudi zategadelj, ker je normirano davčno merilo odločno previsoko ter bi ne smelo niti segati preko 6%.

M. Savić:

Naša industrija in obrti.

(Dalje.)

Izdelava celuloze obstoji v tem, da se zdrav les brez lubja loči od trhlega lesa in se porabi trhlji les za kurjavo, potem se razseka na drobne kose, kosi se razplastijo, izloči se na to iz njih grčce, večje kose in prah, ter se napolnijo kotli za kuhanje celuloze z razsekanim lesom in lugom iz kalcijevega bisulfata, ki se nato določeni čas kuha. Lug kalcijevega bisulfata se dobi na ta način, da se žvepleni dioksid od sežganega pirita odvoja odnosno izpelje skozi stolpe, ki so napolnjeni z apnencom, od katerih teče od zgoraj voda. Potom tega kuhanja se spreminja les v celulozo, ki se odvoja, medtem ko se lug odstrani pod tovarno. Nato se izloči celuloza od nekuhanega lesa, grčce, vozlov in peska ter se nato z vodo zmelje, na kar se voda odvodi, celuloza za se med stiskalnicami ocedi ter nato med cilindri suši in pride celuloza v obliki kartona iz strojev.

Celuloza, ki se dobiva na ta način je nebeljena celuloza. Pri predelavi lesa, ki je 97% jelov in 3% smrekov star les, se producira v Drvaru drugovrstna celuloza. Prvovrstna celuloza se dobiva od 30 do 60 let starega smrekovega lesa, ki se dobiva pri birbanju mladih gozdov; toda tako gozdovje se ne eksploatira v tamošnji okolici. Beljene celuloze Drvar ne producira, ker je zato treba mnogo vode, medtem ko rečica Unac poleti

nima dovolj vode v to svrhu, ter se vsled uvoznih carin inozemskih držav celuloza ne beli, ker se nebeljena lažje proda. Ker pa potrebujemo sedaj v tuzemstvu beljeno celulozo, se bode tovarna odločila, da producira beljeno celulozo. Od enega polnega kubičnega metra lesa se producira okrog 200 kg celuloze. Tovarna lahko izdela okrog 120.000 kubičnih metrov, kar pomeni, da lahko producira okrog 2400 vagonov celuloze.

Cena celuloze znaša okrog 300 do 350 dinarjev za 100 kg, medtem, ko znaša cena stavbenega lesa 300 do 350 dinarjev na kubični meter, ko se vendar iz 1 kubičnega metra lesa da pridobiti v stavbenem lesu 180 dinarjev, to je 60% od 300 dinarjev, se da iz istega kubičnega metra dobiti 600 dinarjev za celulozo, kar je torej štirikrat več. Iz tega je razviden velik gospodarski pomen, da se izdeluje celuloza ter iz nje papir v tuzemstvu ali pa da se pokritju tuzemske potrebe izvažajo v inozemstvo.

Druga tovarna v državi, ki producira celulozo, se nahaja v Goričanih. Ona producira okrog 160 vagonov papirja, 200 vagonov celuloze, 27 vagonov lesovine in oprog 200 vagonov papirja. Razpolaga z motorno silo 370 konjskih sil ter zaposluje 94 delavcev.

Poraba celuloze znaša: 1. pri zagrebški tovarni letno okrog 192 vagonov beljene in nebeljene celuloze; 2. pri tovarni v Ratečah se porabi okrog 30 vagonov beljene celuloze; 3. tovarna v Vevčah pri Ljubljani porabi za 3 papirne stroje okrog 720 vagonov povečini beljene celuloze, ker izdela okrog 1000 vagonov papirja. To celulozo so Vevče dobivale iz tovarne v Rebercih na Koroškem, ki je izdelovala okrog 600 vagonov prvovrstne beljene celuloze letno.

Sliši se, da se bo na Hrvaškem v kratkem zgradila velika tovarna celuloze pri papirni tovarni.

Po poročilu tovarne v Drvaru, se odjemale domače papirne tovarne leta 1921 po 10 vagonov celuloze mesečno. Imela je na skladišču okrog 50 vagonov neprodane celuloze, ki jo domače tovarne niso porabile.

Ako bi Drvar izkoristil svojo polno kapaciteto 2400 vagonov letno, kar bi bilo velikega interesa in, ako bi izdeloval beljeno celulozo, bi pokrtil potrebo tuzemstva že z polovico svoje produkcije, preostalo bi še okrog 1200 vagonov za prodajo v inozemstvo.

Ker je celuloza čislan svetovno-tržni predmet v inozemstvu, a mi razpolagamo z ogromnimi množinami lesa v državi, kakor tudi pirita v Majdanpeku, bilo bi izvanredne važnosti, da se na ugodnih krajih, kjer je les še poceni ter se težko izvažajo zgradile tovarne za celulozo. Najbolje bi bilo seveda izvažati ne celulozo, marveč papir. Ker imamo dovolj celuloze za izvoz, a papir sedaj uvažamo, bilo bi treba, da se nekje v bližini Drvara zgradijo papirne tovarne. Ker je Drvar zvezan z ozkotirno železniško progjo s Prijedorom, koder vodi normalnotirna proga, bi bil Prijedor ugodno mesto za tako papirno tovarno in to tembolj, ker je v bližini premogovnikov v Maslovarih, Sanskemostu in Doberlinu. Zgradba papirne tovarne v Prijedoru bi bila velikega interesa za bosansko Krajino.

Rabljene pisalne stroje

THE REX CO., LJUBLJANA.

Na kaj mora paziti oni, ki kuha žganje?

(Dalje.)

3. Pričetek.

Vsaka žganjekuha se mora izvrševati natančno tako, kakor je bila prijavljena. Predvsem se sme torej začeti šele ob uri, za katero se je pričetek prijavil.

Pri tem pa moramo opozoriti, da je med prebivalstvom razširjeno mnenje, češ, da se prične kuhanje žganja šele, ko se podkuri pod koflom, popolnoma napačno, ker se po trošarinskih predpisih smatra za pričetek kuhanja žganja za trenutek, ko se vlije drozga v kotel.

Ako bi vsakdo smel začeti kuhati šele zjutraj, pa bi nalil drozgo v kotel že prejšnji večer, moral bi, če ga zasačijo, plačati kaznen tako, kakor da bi pričel kuhati že prejšnji večer in kuhal vso noč.

Kdor prezgodaj prične kuhati žganje, mora plačati kot kaznen najmanj dvakratno trošarino, ki odpade na dotično število na kolikor časa se je prezgodaj začelo kuhati.

Vsaka pričeta ura se šteje za celo uro.

Ako bi kdo n. pr. začel kuhati žganje na žgalni pripravi, za katero se plača za 24urno dobo 240 Din trošarine, 6 ur (četrtino dneva) prezgodaj, moral bi, ako ga zasačijo, plačati poleg redne trošarine, ki odpade na četrtino dneva, (240 : 4 =) 60 Din, še dvakratni znesek te trošarine (120 dinarjev) kot kaznen. (Taksa za obsojbo 10 Din.)

Ob prezgodnjem pričetku gre med drugim večkrat za to, katera ura je merodajna za pričetek. V tej točki ne določa trošarinski pravilnik nič natančnejšega in prepušča torej trošarinskemu organu proste roke. Po našem mnenju je merodajen za pričetek (in seveda tudi za konec) srednje evropski ali takozvani železniški čas, vendar se po deželi, zlasti v krajih, oddaljenih od železnice, ozira le na cerkveno uro. Ker so pa tudi cerkvene ure nezanesljive, je boljše, da se ne prične po najhitrejši uri, temveč rajši po najkasnejši.

To velja posebno v slučajih, da je žgalna priprava ob pričetku uradno zapečaten, ker se v takem primeru kaznuje ne le prezgodnji pričetek sam na sebi, temveč tudi pokvara uradnega pečata. Kazen za ta prestopek znaša 50 dinarjev. Zgodi se pa večkrat, da kaznuje ta prestopek poleg finančne oblasti tudi še sodišče po členu 104. g. srbskega kazenskega zakona.

4. Žgalna priprava.

Kuhati se sme le na oni žgalni pripravi, na katero se je kuhanje pripravilo.

Če ima posestnik dve ali več žgalnih priprav, ne sme zamenjati pripravljene žgalne priprave s kako drugo, četudi bi imela druga priprava enak ali celo manjšo proizvodnost, nego pa priprava, na kateri se mora po prijavi kuhati.

Kdor kuha na drugi žgalni pripravi, nego jo je prijavil, se kaznuje ravno tako, kakor da bi dotične žganjekuhe sploh ne bil prijavil in obdavčil.

Na primer: Nekdo je prijavil kuhanje žganja iz sliv skozi 24 ur na žgalni pripravi št. I., katere kotel drži 75 litrov in plačal 320 dinarjev trošarine. Ker je kasneje opazil, da mu kotel št. I. pušča, začel je kuhati na žgalni pripravi št. II., katere kotel drži le 66 litrov in za katero bi bilo ob prijavi plačati le 280 dinarjev trošarine. Zasačen, mora plačati ne le redno trošarino 280 dinarjev, temveč tudi kaznen radi tihotapljenja v znesku 560 dinarjev. Plačana trošarina 400 dinarjev se mu ne všteje v dobro. (Taksa za odločbo 30 Din.)

Za neprijavljeno bi se smatrala žganjekuha tudi, ako bi kdo dal povečati žgalni kotel, pa bi ne prijavil tega povečanja in kuhal v tem kotlu, ali ako bi kdo napravil na kapi deflegmator (posodo z gorko vodo) ali ako bi kdo v kotel vlival že gorko drozgo.

5. Kraj kuhanja.

Ni vseeno, kje se kuha, ker kuhanje žganja na drugem nego prijavljenem prostoru se smatra za neprijavljeno.

Praviloma se smatra, da se kuha drugje, nego je prijavljeno, če ni prostor, kjer se kuha, s prostorom, ki je kot žgalnica označen v zapisniku o pregledu, ali ki se je v prijavi za dotično kuhanje žganja izrecno na-

vedel, v nobeni pravi zvezi, n. pr. če nista oba ta prostora pod isto hišno (popisno) številko ali če nista vsaj na isti parceli.

Kdor bi torej kuhal žganje na prostoru, ki spada pod drugo hišno številko ali ki spada k drugi parceli nego prijavljeni prostor, se kaznuje ne le s plačilom redne trošarine, temveč tudi z globo v višini dvojne redne trošarine za ves čas kuhanja, toda najmanj za 24 ur. (Že vplačana trošarina se mu ne vračuna.) Povrh tega mu trošarinski organi ob zasačenju ostavijo kuhanje žganja na neprijavljenem kraju in ga sme nadaljevati le na prostoru, ki ga je prijavil, ko je vzel boletu.

Ko gre kdo prijavljati žganjekuho, naj zato dobro premisli, kje bo kuhal in pod katero hišno številko dotični prostor spada. Če je ta prostor od hiš oddaljen, naj se prijavi n. pr. Kuha se ob potoku 300 korakov od hiše št. 5.

6. Snovi.

Kuhati se sme le drozga, ki je pripravljena samo iz snovi, prijavljenih za dotično žganjekuho.

Kuhanje drozge iz drugih snovi kakor tudi pridobivanje vsakršnih drugih nego prijavljenih snovi v drozgo je prepovedano.

Onemu, ki je prijavil, da bo kuhal žganje iz češpelj, je torej prepovedano, primešati češpljevi drozgi hruške, četudi se plača za hruške le polovico toliko trošarine kakor pa češplje.

Praviloma se kaznuje oni, ki kuha žganje sicer iz drugih snovi, nego so bile prijavljene, pa imajo snovi enak pridobitek alkohola, t. j. če se za te snovi plača enaka trošarina, z globo 20 dinarjev. (Taksa za razsojbo 5 dinarjev.)

Z enako globo se kaznuje tudi oni, ki kuha žganje iz snovi, za katere se plača manjša trošarina nego za prijavljeno snov.

Družba 'Mirija' Ljubljana

Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220. Nakup gozdov. Prodaja vsakovrstnega lesa.

Narodno gospodarske zadeve.

Industrija.

Mednarodna fotografska in kine-matografska razstava se vrši kakor smo že poročali v mesecu maju in juniju l. 1923 v Turinu. Natančnejši podatki za to razstavo so interesantom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Industrijsko-obrtna razstava v Somboru. Somborski industrijalec so sklenili, da priredijo po industrijsko-obrtni razstavi v Novem Sadu v mesecu juniju podobno razstavo v Somboru.

Denarstvo.

Prvo žrebanje državnega agrarnega posojila. Po rešenju finančnega ministra od 20. decembra t. l. se izvrši 2. januarja 1923 prvo srečanje 4 odstotnega posojila za likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini. Žrebanje se bo vršilo v generalni direkciji državnih dolgov v finančnem ministru 2. januarja dopoldne.

Omejitev deviznega prometa v Češkoslovaški. Kakor je znano, je češkoslovaška krona znatno nazadovala. Češkoslovaški merodajni krogi pripisujejo to nazadovanje domači spekulaciji. Da se ta omeji so se ukinitve doslej dovoljene olajšave v deviznem prometu. Nove določbe v deviznem prometu pomenijo pravzaprav obnovenje predpisov iz leta 1919, katerih izvajanje pa se je med tem časom znatno omililo. Po teh predpisih je svobodna arbitražna v češkoslovaških kronah zabranjena. Vendar smejo inozemci z dobroimetji v Kč prosto razpolagati.

Dunajska »Bodenkredit« v ameriških rokah. Dunajski listi prinašajo vest, da je družba »Morgan« kupila 220.000 akcijskih dunajske »Bodenkredit« anstalt.

Carina.

Izvozna carina na svinje. Ministrski svet je imel sejo, na kateri je rešil vprašanje izvoznih carin na svi-

nje. Izvoz svinj izpod 70 kg je prepovedan. Za svinje preko 70 kg znaša izvozna carina 200 Din za komad, za zaklane svinje se plača 400 Din od 100 kg, za soljeno meso in mesne izdelke 150 Din od 100 kg, za slanino in mast 600 Din od 100 kg. Industrijske klavnice morejo dobiti 50 do 60 odst. popusta.

Zlati carinski nadavek v Nemčiji znaša od 27. decembra do vključno 2. januarja 186.900 odst.

Davki.

Veselični davek v Ljubljani. Veseljnost naredbre pokrajinske uprave o pobiranju veselničnega davka in o pobiranju občinske davščine na vozne listke električne železnice v Ljubljani se je podaljšal do konca leta 1923.

Takse

Takse. Kdor mora po taksni tarifi zakona o taksah in pristojbinah (Uradni List 100/1921) letno ali polletno plačati kako takso, se opozarja, da naj za leto 1923 izpolni to obveznost najkasneje do 16. januarja 1923. Takse so: Letna taksa po tar. post. 8 točka 2 (stalne objave ali reklame) 40 do 150 Din. Polletna taksa po tar. post. 64 (za pravico, da se točijo pijače pom milim nebom) 250 Din. Polletna taksa po tar. post. 65 (za pravico, da se točijo pijače v baraki) 250 Din. Letna taksa po tar. post. 98 (za biljarde) 50 Din. Letna taksa po tar. post. 100 l. za avtomobile 1200 Din; 2. za flijakerske vozove a) z dven.a kolenja 200 Din; b) z enim kolenjem 100 Din. Letna taksa po tar. post. 214 (za vsako odobritev privatnega skladišča po carinskih predpisih 100 Din. Proti taksnim zavezancem, ki ne bi do 15. januarja 1923 vplačali letne, odnosno polletne takse se bo zakonsko postopalo.

Promet.

Nova telefonska proga. Ministrstvo pošte in brzjava je med Beogradom in Sarajevom zgradilo novo telefonsko progo, ki se prihodnji mesec izroči javnemu prometu.

Južna železnica. Z Dunaja poročajo, da se bo Južna železnica imenovala v bodoče Centralnoevropska južna železnica. Avstrijski del Južne železnice bodo avstrijske zvezne železnice prevzele v obrat najbrže s 1. aprilom 1923.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij v Mariboru priredi v soboto dne 13. januarja 1923 v Götzovi dvorani »Trgovski ples« v prid nadaljevalni soli in Trgovskemu domu v Mariboru.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrtletju 1923.

(Opozoritev trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v Ljubljani.)

I. Vložitev napovedi.

a) Za dohodnino. — Rok za vložitev poteče koncem januarja 1923. Do tega roka mora vsakdo, kdor že plačuje dohodnino, vložiti napoved iz lastnega nagiba, da se ogne zamudnim posledicam § 205 zakona o osebnih davkih. Davčna oblastva niso več dolžna opozarjati davkoplačevalcev s posebnimi pozivi na njihovo dolžnost, ampak so upravičena vsem, ki ne vložijo napovedi v določenem roku, odmeriti dohodnino po uradnih pripomočkih. Posebne pozive dobe le oni, katerim namerava davčno oblastvo za l. 1923 prvič predpisati dohodnino.

b) Za rentnino. — Hkratu z napovedjo za dohodnino je vložiti tudi napoved za rentnino. Za vložitev napovedi za rentnino ne dobi nihče posebnega poziva. — Napovedi za rentnino ni treba vlagati davkoplačevalcem, ki že plačujejo rentnino in svojega bivališča tekom leta niso izpremenili, ako se njihovi rentnini zavezani dohodki niso pomnožili.

Tiskovine za te napovedi se dobe pri davčnih oblastvih in davčnih uradih. — Komur je nemogoče vložiti napoved v določenem roku, naj s pri-

merno utemeljivijo pravočasno prosi za podaljšanje roka.

II. Naznanila o izplačanih službenih prejemkih.

Vsakdo, kdor izplačuje prejemke, stalne ali premeljive v višini, ki utemeljujejo za dohodnino davčno dolžnost, je zavezan do konca januarja 1923 naznaniti te prejemke davčnemu oblastvu na posebni tiskovini.

III. Prizivni roki.

Vsled odprave davčnih plačilnih nalogov, so predpisi odmerjenih davkov javno razgrnjeni pri davčnih oblastvih, davčnih uradih in županstvih. Razgrnitev se javno razglasi na krajevno običajen način.

Predpisi so razgrnjeni 15 dni. Prizivni rok se pričinja s 16 dnem po razgrnitvi in traja 15 dni. Prekoračenje prizivnega roka se izpregleda le, če je bil kdo po kakem naravnem dogoku ali po kakem drugem nepreračunljivem dogoku zadržan vložiti pravočasno priziv ali če on ali njegov pooblaščenec brez lastne krivde ni zvedel za razgrnitev predpisanega izkaza. — Pred potekom prizivnega roka vložene prošnje za podaljšanje roka ali za prijavo odmerne podstave prekinejo z dnem vložitve prizivni rok, ki počne zopet teči šele z vročitvijo rešitve. Za utemeljitev dohodninskega priziva je davčni zavezanec tudi upravičen prositi, da se mu dovoli vpogledati in prepisati akte o njihovi davčni priredbi. Prizivni rok se tudi v tem primeru prekine kakor pri prošnjah za prijavo odmerne podstave. Davčna oblastva imajo nalog, da uredijo razgrnitev predpisanih izkazov na ta način, da se bo vršila ob naprej določenih rokih in sicer prvih 15 dni vsakega koledarskega četrtletja za vse davke, odmerjene v preteklem koledarskem letu. — O davkih, ki so jih davčna oblastva odmerila v IV. četrtletju 1922, bodo v smislu gornjega naloga razgrnjeni predpisni izkazi prvih 15 dni meseca januarja 1923, v kolikor niso davčni zavezanci na razgrnitev izven tega roka posebej opozorjeni. IV. Jamstvo za dohodnino. Industrijski obrati, ki so na podlagi jamstva za dohodnino, uveljavljenega s čl. 155, št. 4 finančnega zakona za leto 1922/1923, pobrali dohodnino od izpremenljivih službenih prejemkov svojih nameščencev, so zavezani v IV. četrtletju 1922, pobrane zneske odpremiti davčnemu uradu do 14. januarja 1923 s posebnim izkazom v dveh izvodih.

V. Davek na poslovni promet.

a) Davkoplačevalci, ki so zavezani plačevati davek po knjigi opravljenega prometa (razum podjetij, zavezanih javni računodaji, vsi obrati in podjetja, katerih promet je v minulem letu presegel 360.000 din.) so dolžni plačati davek na poslovni promet za IV. četrtletje 1922 do 30. januarja 1923 in hkratu predložiti prijavo ali z uporabo stare tiskovine, kjer so še na razpolago, ali po vzorcu, objavljenem v razglasu delegacije ministrstva financ z dne 22. maja 1922 A I 6/3 (Uradni list z dne 3. junija 1922, št. 59). Zamudniki se še posebej opozore na svojo dolžnost ali s posebnim pozivom ali z javnim razglasom ter z zapretilom uradne ocene ter rednostnih glob. Kdor vložil nepravilno prijavo, izgubi pravico pritožbe.

b) Davkoplačevalci, katerih promet ni v minulem letu presegel zakonito določene meje 360.000 din, niti ni bil manjši od 15.000 din, so zavezani na splošni poziv in v določenem roku vložiti prijavo o prometu, opravljenem v minulem letu. — Roka za vložitev finančno oblastvo še ni objavilo, bo pa predvidoma objavljen v I. četrtletju 1923.

Ako se za te prijave uporabi stara tiskovina jo je dopolniti za promet, opravljen z državo, od katerega se plačuje davek že ob izplačilu pri državni blagajnici z besedilom vzorca, objavljenega v gornjem razglasu finančne delegacije.

Kdor ne predloži pravočasno prijave, izgubi pravico pritožbe in mu

davčni odbor oceni letni promet po lastni vednosti in podatkih.

VI. Dospelost direktnih davkov. Dne 1. februarja 1923. dospejo v plačilo direktni davki za I. četrtletje 1923. Davčni uradi so upravičeni, jih po 14. februarju 1923 prisilno iztirjati in zaračunati poleg 6% zamudnih obresti še za opomin 4% tirjanega zaostanka.

VII. Vojaška taksa. Vsi vojaškotaksni obvezanci se morajo tekom januarja 1923 zgledati pri tisti občini, v kateri imajo dne 1. januarja 1923 svoje bivališče. Vojaškotaksna obveznost traja do dovršenega 45. leta.

VIII. Takse. Dne 15. januarja 1923 dospejo v plačilo takse, ki se periodično plačujejo za stalne objave ali reklame, za pravico, da se točijo pijače pod milim nebom, za pravico, da se točijo pijače v baraki, za biljarde, za avtomobile, za fijakarske vozove, za odobritev privatnega skladišča po carinskih predpisih. (tar. post. 2, 64, 65, 98, 100 in 214.)

Književnost.

Nove učne knjige za meščanske, srednje in višje razrede osnovnih šol pravkar izšle v zalogi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani za sledeče predmete: Zgodovina za meščanske šole I. del. Stari in srednji vek. Spisal ravnatelj Josip Brinar, Cena Din. 18.— Knjigo je odobrila pokrajinska uprava za Slovenijo oddelek za prosveto in ve-

ro dne 1. decembra 1922, št. 4648. — II. del te knjige obsega novi vek in velja Din. 18.— Predodobrenje pokrajinske uprave je izšlo dne 17. julija 1922, št. 2755. — Zemljepis za srednje šole I. del. Spisal Milan Pajk, tretji natis priredil profesor Jožef Kržišnik. Cena Din. 18.— Pokrajinska uprava je odobrila knjigo dne 1. decembra 1922, št. 4648. Francoska vadnica, II. letnik. Spisal dr. Franc Sturm, velja Din. 36.— Pokrajinska uprava je odobrila knjigo dne 22. novembra 1922, št. 4582.

Dobava, prodaja.

Dobava fižola in masti. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani je naznanila trgovski in obrtniski zbornici v Ljubljani, da potrebuje 10.000 kg fižola in 5.000 kg čiste svinjske masti. Ponudbe se sprejemajo vsak dan do konca tega leta v intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Dobava opreme za motorno, mehanično in mizarsko delavnico. Pri odelenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 3. januarja 1923 ob 11. uri dopoludne ofertalna licitacija glede dobave opreme za motorno, mehanično in mizarsko delavnico z montažo za rečno hidroavionsko postajo v Novem Sadu. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

600 kg železnih pločevinastih obročev je naprodaj pri direkciji pošte

in telegrafa v Ljubljani. Obroči so interesentom na vpogled v skladišču tiskarne te direkcije. Pismene ponudbe kolkovane s kolkom za 3 Din je staviti na gorimenovano direkcijo do 31. januarja 1923.

Razno.

Skoda letošnjih gozdnih požarov. Po poročilu ministrstva za šume in rude, znaša škoda, ki so jo povzročili letošnji gozdni požari, 120 milijonov dinarjev.

Razglas. V smislu čl. 36 B IV. štev. 11 začasnega zakona o proračunskih dvanajstih z dne 72./6. 1921, Uradni list št. 240 ex 1921, se s tem javno razglašča, da bo »Predpisni izkaz o dohodnini za leto 1922« javno razgrnjen za vpogled davkoplačevalcev davčnih okrajev Trebnje, Žužemberk, Črnomelj in Metlika pri pristojnih občinskih oziroma davčnih uradih v času od 1. do vstetega 15. januarja 1922. Davčno okrajno oblastvo v Novem mestu, dne 21. grudnia 1922.

Uprava Praškega Vzorčnega Velesejma se pripravlja z največjo gorljivo

vostjo na svojo VI. prireditve, katera se ima vršiti od 11.—18. marca 1923. Dela se na to, da bode VI. velesejem kakor dosedaj vsi drugi, dobro urejen in da bode odgovarjal vsem pogojem čehoslovaške trgovine in industrije. — K temu velesejmu so se priglasili v velikem številu razstavljalci in kupci iz Francoske, Palestine, Rusije, Srednje in Južne Amerike in tudi že dokaj lepo število interesentov iz Kraljevine S. H. S. Ker se ponuja na velesejmu prilika, videti vse produkte Čehoslovaške republike v njihovi najvišji dovršenosti, si dovolimo naše trgovce opozoriti na obisk te važne prireditve. — Obiskovalcem velesejma je dovolilo Ministrstvo železnic SHS 50% popusta pri osebnih in mešanih vlakih državnih železnic in Ministrstvo železnic CSR 33% popusta na vseh osebnih in brzovlakih v republiki.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa povrnila in voznja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi **Jugo-Avto**, d. z. o. z. v Ljubljani.

Izvanredna prilika

se nudi trgovcu z lesom in drug., ki bi hotel menjati stanovanje v Ljubljani za stanovanje tik kolodvora na Dolenjskem, kjer trgovina cvete, ki ima 3 sobe, kleti, skladišče, hlev, cirk. žago in elektr. tok. Pojasnila daje uprava.

Lepe suhe gobe

kupuje se po najboljši ceni Franc Petelinc, Zg. Polskava pri Pragerskem.

Redka prilika!

Dobro idoča trgovina mešanega blaga z lepim nadstropnim poslopjem in vrti v zelo prometnem okraju ob državni cesti se radi družinskih razmer takoj proda.

Vzame se tudi družabnik ali pa malo posestvo v račun. — Vpraša se pod »Stanovitnost« na uredništvo tega lista.

Išče se

posojilo po K 700.000

na vrednostno posestvo po K 1.500.000 proti vknjižbi na prvo mesto, 10% obresti in prostim stanovanjem ter po kurzni veljavni računjeno.

Ponudbe »Sigurnost« na uredništvo tega lista.

Jajca in vinski kamen

plača po najboljši ceni
Izvozna trgovina ED. SUPPANZ
Pristava

Priporočamo veletrgovino

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

Najboljši šivalni stroji v vseh opremljenih, Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme na veliko in malo.

Štajersko vino

od 13 K naprej neposredno od producenta Hinko Košir, Leskovec v Haložah pri Ptuj.

Lokali za trgovino in stanovanje

v prometnem kraju se iščejo v najem, eventualno temu primerna hiša v nakup. Cenj. ponudbe se prosi na Uprava lista pod »Trgovina 923«.

Zahtevajte

„MEDICINAL KONJAK“
z znamko

„Alko - modri križec“
in najfinejše krem likerje!

„ALKO“, Ljubljana-Kolizej

Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit, koks za kovače in livarne, bencin in ameriški petrolej vedno v zalogi.

TONEJC & ROZMAN
MARIBOR.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

prporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke

raznovrstno rudninsko

vodo,

Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave

z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

VELETRGOVINA

Gregorc & Verlič

Ljubljana

prporoča

špecerijsko, kolonialno blago in vsakovrstno žganje.

— Zahtevajte cenike! —

šolske zvezke

Raznovrstne

za srednje, obrtne in osnovne šole, kompandije, dnevnik in beležnice, raznovrsten papir in vse šolske in pisar. potrebščine dobavljajo najceneje

TISKARNA "SAVA", KRANJ.

POZORI! — Za trgovce posebno ugodne cene!

Ugodna prilika!

Ker sem preobložen s posli osobito radi nameravane gradbe večje elektrarne prodam prav dobro vpeljane podružnice (trgovine z mešanim blagom) na Bledu, v Goričah (z 2 hišama) in v Senčurju. — Reflektantje naj stavijo pismene ali ustmene ponudbe naravnost na moj naslov

Edvard Dolenc, imetnik tvrdke Franc Dolenc, Kranj